

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory subject to internal choice.
  2. All question carry equal marks.
  3. Figures to the right indicate maximum marks.

- Q.1** Answer any **Two** of the following:
- a) Explain in brief the various kinds of contracts under Indian Contract Act 1872. **10**
  - b) Explain the rules relating to valid acceptance. **10**
  - c) Explain the legal position of an agreement by a person of unsound mind. **10**
  - d) Explain the grounds on which contracts without consideration are valid. **10**
- Q.2** Answer any **Two** of the following:
- a) What is fraud? Explain its constituent elements. **10**
  - b) What is a void agreement? Explain any five void agreements. **10**
  - c) Write a note on E contracts **10**
  - d) Explain in brief remedies for breach of a contract. **10**
- Q.3** Answer any **Two** of the following:
- a) What is contract of guarantee? Explain its essential elements. **10**
  - b) What is bailment? Explain its essential elements and kinds. **10**
  - c) Explain in brief the rights and liabilities of a pledgee. **10**
  - d) Discuss the various modes of termination of an agency. **10**
- Q.4** Answer any **Two** of the following:
- a) Distinguish between a Sale and an Agreement to sell. **10**
  - b) Write a note on, 'Caveat Emptor' (Buyer Beware). **10**
  - c) Explain the meaning and rules of passing of property in goods. **10**
  - d) Explain the rights of an unpaid seller against the goods. **10**
- Q.5** Answer any **Two** of the following:
- a) Distinguish between a Promissory Note and a Bill of Exchange. **10**
  - b) Explain in brief the various types of Bills of Exchange. **10**
  - c) What is a Cheque? Explain its essential features. **10**
  - d) Explain the difference between 'Holder' and 'Holder in due course'. State the rights of a holder in due course. **10**

*****

[वेळ : तीन तास]

[गुण : १००]

- सूचना : १. सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तर लिहा.

- अ) भारतीय व्यावसायिक कायदा १८७२ अन्वये कराराचे प्रकार कोणते आहेत? (१०)
ब) प्रस्तावाची स्वीकृती म्हणजे काय? स्वीकृतीच्या महत्वाच्या घटकांची चर्चा करा. (१०)
क) अज्ञान व्यक्तीचे करारात काय स्थान असते? अज्ञान व्यक्ती सोबत केलेल्या करारांचे परिणाम सांगा. (१०)
ड) 'प्रतिफल नाही तर करार नाही' या नियमाला कायदयाने कोणते अपवाद निर्धारित केले आहेत? (१०)

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) 'फसवणूक' (Fraud) म्हणजे काय फसवणूकीतील महत्वाचे घटक कोणते? (१०)
ब) व्यर्थ ठराव (Void Agreements) म्हणजे काय? कोणत्याही ५ व्यर्थ ठरावांबद्दल चर्चा करा. (१०)
क) संगणकीय कराराबाबत थोडक्यात चर्चा करा. (१०)
ड) करारभंग म्हणजे काय ? व त्याविरुद्ध उपाययोजना कोणत्या आहेत ते सांगा. (१०)

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) हमीचे करार म्हणजे काय? त्याचे वैशिष्ट्ये सांगा. (१०)
ब) निक्षेप म्हणजे काय? निक्षेपाच्या कराराचे प्रकार सांगून वैशिष्ट्ये लिहा. (१०)
क) तारण ठेऊन घेणाऱ्याचे अधिकार व कर्तव्य स्पष्ट करा. (१०)
ड) प्रतिनिधित्व कसे संपृष्टात येते? (१०)

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) विक्री व विक्रीचा ठराव यातील फरक स्पष्ट करा. (१०)
ब) 'ग्राहकराजा काळजी घे/ जागृत राहा' (Caveat Emptor) यावर संक्षिप्त टिप लिहा. (१०)
क) मालाच्या विक्री करारात 'मालकी हक्काचे हस्तांतरण' म्हणजे काय? त्याचे परिणाम स्पष्ट करा. (१०)
ड) अदत्त विक्रेत्याचे मालासंबंधीचे अधिकार स्पष्ट करा. (१०)

प्र.५ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) वचनचिठ्ठी व हुंडी यातील फरक स्पष्ट करा.

(१०)

ब) हुंडीचे प्रकार लिहा.

(१०)

क) धनादेश म्हणजे काय? धनादेशाचे प्रकार लिहा.

(१०)

ड) धारक व यथाविधी धारक यातील फरक स्पष्ट करा तसेच यथाविधी धारकाचे अधिकार स्पष्ट करा.

(१०)

*****